

Euskal Herriko Ahotsak
ahotsak.com

Maria Teresa Ugartemendia Urruzola

*Alkiza,
Gipuzkoa
(1934)*

Aurkibidea

Biografia

Alkizako Beltzalaga baserrian jaioa. Ama zuen bertakoa, eta aita, berriz, Alkizako Garaikoetxekoa. Gazte denboran josten ikasi zuen, eta "pantalonera" ere aritu zen, Tolosan. Hogei urte zituela Anoetara ezkondu zen, senarrak eta bere bi anaiek eraikiarazitako hiru bizitzako etxera, eta han bizi izan da azken urte hauetan. "Adineko anoetarren testigantzak" proiektuan Casto senarrarekin eta [Victoria Goenaga](#)rekin batera egin zitzaion elkarrizketa.

Zintak

ALK-003

- **Proiektua:** Euskal Herriko Ahotsak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Artetxe, Miren
- **Data:** 2010-02-18
- **Iraupena:** 69 min
- **Euskarria:** Bideo digitala

ALK-009

- **Proiektua:** Adineko anoetarren testigantzak
- **Elkarrizketatzailea(k):** Peñagarikano, Nekane
- **Data:** 2015-01-01
- **Iraupena:** 86 min
- **Euskarria:** Bideo digitala
- **Kodifikatzailea:** Agirrebeña, Aintzane

Pasarteak

1. Euren Alkizako baserriak nolakoak ziren

- **Erref:** ALK-009/003
- **Iraupena:** 0:01:44. **Hasi:** 00:01:20. **Bukatu:** 00:03:04

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserría » Baserriko bizimodua » Baserriaren historia eta kokalekua
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Victoriaren jaiotetxea, Alkizako Errotazarra, baserri zaharra omen zen. Maria Teresaren baserría nolakoa zen. Ze abere zituzten. Hamalau lagun bizi ziren: 11 anai-arreba, gurasoak eta amona. Binaka lo egiten zuten.

2. Taloak eta babarruna egunero; arrautzak Zerkausira

- **Erref:** ALK-009/004
- **Iraupena:** 0:01:26. **Hasi:** 00:03:04. **Bukatu:** 00:04:30

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa
- Baserria » Baserriko bizimodua » Baserriko bizimodua

Laburpena:

Hamalau lagun bizi ziren Maria Teresaren jaiotetxean, baina ez zuten gosarik pasa. Taloak eta babarruna egunero. Igandetan babarrun zuria edo garbantzua. Etxeko oilasko eta untxiak izaten zituzten. Arrautzak Tolosan saltzeko izaten ziren.

3. Eskolara orduko dotrina ikastera

- **Erref:** ALK-009/008
- **Iraupena:** 0:01:10. **Hasi:** 00:06:48. **Bukatu:** 00:07:58
- **Multimedia:** bideoa online ikusgai

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskola
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Dotrina

Laburpena:

<p>Eskolara orduko dotrina ikasten zuten apaizarekin sakristian. Apaizak atximurka egiten zien zerbait ez zekitenean. Maria Teresak eskolatik gertu zuen baserria eta eguerdian etxera joaten zen bazkaltzera. Etxeko lanak egin eta berriz eskolara.</p>

4. Argizaria, zoruari distira ateratzeko, eta menda-erratzak

- **Erref:** ALK-009/010
- **Iraupena:** 0:00:49. **Hasi:** 00:08:41. **Bukatu:** 00:09:30

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko zereginak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:

Logeletan egur ilun dotorea izaten zen. Festetarako, altzariak eta lurra argizariarekin pasatzen zituzten, distira ateratzeko. Udaran "mentak" bildu, erratza egin eta logeletan jartzen zen, usain ona zabaltzeko.

5. Estraperlo garaian elikagaiak ezkutuan Donostiara

- **Erref:** ALK-009/011
- **Iraupena:** 0:01:32. **Hasi:** 00:09:30. **Bukatu:** 00:11:02

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

- Politika » Gerraostea eta Francoren diktadura » Ekonomia gerraostean

Laburpena:

Hogei urtera arte bizi izan zen Maria Teresa baserrian. Ama goizeko sei eta erdietarako zaldiarekin Irurara jaisten zen, tranbia hartzeko. Handik Donostiara; zer saltzen zuen: esnea, patata, arrautzak eta barazki gutxi batzuk. Estraperlo garaian ezkutuan eramaten ziren elikagai batzuk. Harrapatuz gero, kendu egiten zizkieten.

6. Zaldian jeneroa hartuta Irurara; handik trenez Donostiara

- **Erref:** ALK-009/013
- **Iraupena:** 0:02:30. **Hasi:** 00:11:23. **Bukatu:** 00:13:53

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Bideak

Laburpena:

<p>Merkatu hobia zegoelako joaten ziren inguruetako emakumeak Donostiara (San Martinera edo Bretxara), elikagaiak saltzera. Perretxikoak ere eramaten zituzten, garaia zenean. Maria Teresaren ama goizeko sei eta erdietarako joaten zen zaldiarekin Irurara, trenera, ume txikiak etxean utzita. Victoria euren etxean egon zen bolada batez, laguntzen. Zaldi bat ba omen zuten erraz beldurtzen zena. Zaldiarekin bidean pasatako komeriak. Zaldia non uzten zuten.</p>

7. Tolosara plazara zaldiz; esnea eta egur-ikatz

- **Erref:** ALK-009/014
- **Iraupena:** 0:02:11. **Hasi:** 00:13:53. **Bukatu:** 00:16:04

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Herrira saltzera, erostera

Laburpena:

Amak tratuarekin Donostiara joateari utzi zionean, Maria Teresa hasi zen zaldiarekin Tolosara joaten. Nondik zehar joaten zen. Bidean abarkak kendu eta zapatak janzten zituen. Esne bezeroak; Ibañez izozkigileak ere hartzen zien esnea izozkiak egiteko. Zer saltzen zuten plazan: patatak, lekak, esnea... Egur-ikatz ere saltzen zuten plazan. Zertarako erabiltzen zen.

8. Tolosatik ekartzen zuten tela arropak egiteko; jaunartze handia

- **Erref:** ALK-009/015
- **Iraupena:** 0:01:43. **Hasi:** 00:16:04. **Bukatu:** 00:17:47

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Sakramentuak
- Lanbideak » Sastreak, jostunak

- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, errostera

Laburpena:

Tolosatik ze elikagai ekartzen zituzten etxerako. Tela ere ekartzen zuten eta gero amak etxean josten zuen arropa. Pixka bat hazi zirenean Irurako jostunak josten zizkien arropak. Jaunartze handiko arropak, adibidez. Hamar urterekin egin zuen jaunartze handia Maria Teresak.

9. Burukominez, saltzeko jenero guztia galdu zelako

- **Erref:** ALK-009/016
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:17:47. **Bukatu:** 00:19:04

Gaia(k):

- Baserría » Baserriko lanak » Baserriko animaliak
- Baserría » Baserriko lanak » Herrira saltzera, errostera
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Bideak

Laburpena:

<p>Victoria Maria Teresaren amari laguntzen ibili zen garai batean. Behin, tratuarekin zihoazela, zaldia beldurtu eta jenero guztia hondatu zitzairen. Buruko minez egon omen zen, nahigabetuta. Orduko bideak, lokatzaz beteak.</p>

10. Alkizan igandero erromeria

- **Erref:** ALK-009/018
- **Iraupena:** 0:02:49. **Hasi:** 00:20:11. **Bukatu:** 00:23:00

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizkizunak eta otoitzak
- Aisia » Jai-giroa » Beste toki batzuetara jaietara

Laburpena:

Festan sortzen ziren bikoteak. Asteasura, Larraulera, Hernialdera... joaten ziren. Alkizan igandero erromeria izaten zen. Inguruetatik jende asko etortzen zen. Castoren anaiak jotzen zuen soinua, eta baita berak ere. Dantza soltea bakarrik. "Aimaritarako" (abe mariatarako) etxera joan behar. Bezperak entzun eta gero hasten zen festa. Erromeria plazan izaten zen. Krispin soinujolea; iluntzean txapela pasa eta bildutako dirua ematen zioten.

11. Dantza lotua eginez gero, kongregaziotik kanpora

- **Erref:** ALK-009/020
- **Iraupena:** 0:02:20. **Hasi:** 00:23:27. **Bukatu:** 00:25:47

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Kongregazioak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizaren indarra
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

Luistarrak eta "Mariaren alabak", kongregazioak. Dantza lotua eginez gero, kongregaziotik bota egiten zituzten. Jaunartze handia egin eta gero sartzen ziren kongregazioan. Hilean behin konfesatzera eta jauna hartzera joan behar. Bi apaiz egoten ziren Alkizan eta bi meza izaten ziren. Askotan ilunetan ibiltzen ziren bideetan.

12. Garizuman festa egiteko apaizari baimena eskatu behar

- **Erref:** ALK-009/021
- **Iraupena:** 0:01:43. **Hasi:** 00:25:47. **Bukatu:** 00:27:30

Gaia(k):

- Erljioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Garizuma eta Errauts Eguna
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

San Jose eguna batzuetan Garizuma barruan tokatzen zen. Gazteek festa nahi, baina elizak debekatu egiten zuenez, apaizari baimena eskatu behar izaten zioten. Alkizako apaiza:, don Ramon Lizarralde. Sermolari ona omen zen, baina zorrotza, agintzailea.

13. Inguruko herrietara festara

- **Erref:** ALK-009/023
- **Iraupena:** 0:01:14. **Hasi:** 00:28:24. **Bukatu:** 00:29:38

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Beste toki batzuetara jaietara

Laburpena:

Asteasura, Larraulera, Villabonara... joaten ziren festara. Iluntzerako etxera. Asteasuko festak nolakoak izaten ziren.

14. Alkizako festak

- **Erref:** ALK-009/024
- **Iraupena:** 0:01:17. **Hasi:** 00:29:38. **Bukatu:** 00:30:55

Gaia(k):

- Aisia » Jai-giroa » Herriko ospakizunak
- Lanbideak » Batetik bestera zebiltzanak

Laburpena:

Alkizako festetan txistua eta "ttunttuna" egoten ziren. Bestela, ez zen gauza handirik egoten. Elizkizuna. Gozo saltzailea joaten zen Iruratik. Zozketa ere egiten zen.

15. Elizara joateko oinetakoak aldatu

- **Erref:** ALK-009/025
- **Iraupena:** 0:00:43. **Hasi:** 00:30:55. **Bukatu:** 00:31:38

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak

Laburpena:

Neguan askotan hankak bustita eskolara. Abarkak erabiltzen zituzten normalean. Elizara joaten zirenean bidean oinetakoak aldatzen zituzten. Ez zuten besterik ezagutzen eta zoriontsu bizi ziren.

16. Maria Teresak ikterizia pasa zuen umetan

- **Erref:** ALK-009/026
- **Iraupena:** 0:01:37. **Hasi:** 00:31:38. **Bukatu:** 00:33:15

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuak eta sasimedikuak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Gaixotasunak

Laburpena:

Umetan pasa izan zituzten gaixotasunak; anginak, paperak, "gorriya"... Maria Teresak ikterizia izan omen zuen umetan. Amonak arrautza eman omen zion indartzeko eta justu medikuak hura jaten harrapatu. Kalparsoro zen medikua.

17. Ahizpa poliomieltisarekin gaixotu zen

- **Erref:** ALK-009/027
- **Iraupena:** 0:02:10. **Hasi:** 00:33:15. **Bukatu:** 00:35:25

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Medikuak eta sasimedikuak
- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Gaixotasunak

Laburpena:

Maria Teresaren ahizpak poliomieltisa harrapatu zuen bederatzi urterekin, 1953ko uholdeak izan eta zortzi egunera. Tolosako Agirre medikua etxera ekartzeko zertzuk egin behar izan zituzten. Bainuak agindu zizkion medikuak eta aitak iturginari eginarazi zion zinkeko bainuontzi bat. Etxebeste praktikantea egunero joaten zitzaion injekzioak jartzera. Hanka hazi arren, mehea geratu zitzaion.

18. 1953ko uholdeen eragina Alkizan eta Tolosan

- **Erref:** ALK-009/028
- **Iraupena:** 0:01:55. **Hasi:** 00:35:25. **Bukatu:** 00:37:20

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Gertaera izugarriak eta ezbeharrak

Laburpena:

1953ko uholdeek luiziak eragin zituzten Alkizan. Urriaren 15a zen, Maria Teresaren eguna. Gau txarra pasa omen zuten, etxera ura sartzen hasi zelako. Hurrengo egunean lagun batekin Tolosara joan zen Maria Teresa eta izututa geratu ziren han eragindako kalteekin. Guadalupeko zubia ere eraman egin zuen urak eta denbora dezente behar izan zuten berriz eraikitzeko.

19. 1950ean egin zen euren etxeraino errepeidea

- **Erref:** ALK-009/030
- **Iraupena:** 0:01:58. **Hasi:** 00:37:55. **Bukatu:** 00:39:53

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Bideak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Elizarekin lotutako pertsonak

Laburpena:

1957an inauguratu zituzten Anoetako frontoia eta errepeidea. Baina Guadalupetik euren etxerainoko bidea 1950ean egin omen zuten. Dionisio parrokoari esker egin omen ziren herrian lan asko. Castoren anaia organista moduan nahi zuen elizarako, eta horregatik egin omen zion mesedea apaizak.

20. Victoria eta senarra Alkizatik Anoetara

- **Erref:** ALK-009/031
- **Iraupena:** 0:01:37. **Hasi:** 00:39:53. **Bukatu:** 00:41:30

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxeko giroa

Laburpena:

Victoriak Alkizan ezagutu zuen senarra. Hasieran ezkondu eta bertan jarri ziren bizitzen. Gerora Anoetara jaitsi ziren bizitzera, Buztinako jauregira. Han izan zituen lehenengo bi umeak. Alaba zaharrena erditzerakoan oso gaizki pasatu omen zuen. Gero etxez aldatu ziren.

21. Amak hasitako lixiba bukatu behar

- **Erref:** ALK-009/033
- **Iraupena:** 0:02:57. **Hasi:** 00:44:08. **Bukatu:** 00:47:05

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Kontakizunak eta sinesmenak » Anekdotak, kontakizunak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa garbitzea

Laburpena:

Lixiba nola egiten zen: lehenengo arropak xaboitu, ontzi handi batean jarri eta sutako hautsa bota gainera. Xaboi-ura berotu eta ur bero hura gainetik bota. Gero hurrengo egunera arte uzten ziren arropak, astintzeko. 12 urte zituela, amak hasitako lixiba bukatu behar izan zuen Mari Terek, ama erditzen hasi zelako. Beheko baserrikoek zerbait gertatu zela jakin zuten, maindireak nola zabaldu zituen ikusita.

22. Mujika praktikantearen laguntza erditzean

- **Erref:** ALK-009/034
- **Iraupena:** 0:00:57. **Hasi:** 00:47:05. **Bukatu:** 00:48:02

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Osasuna » Jaiotzak

Laburpena:

Basilio Mujika praktikantea izan zuen laguntzaile Mari Tereren amak bederatzigarren umearen erditzean. Amonak eta izebak ere lagundu zuten. Mari Terek lixiba egiteaz gain, ume txikiak janzten eta aldatzen ere ikasi behar izan zuen.

23. Bakailaoa tomatearekin eta erreka amuarrainak

- **Erref:** ALK-009/038
- **Iraupena:** 0:00:52. **Hasi:** 00:52:00. **Bukatu:** 00:52:52

Gaia(k):

- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Etxean ze arrain jaten zuten. Bakailaoa Donostiatik ekartzen zuten eta tomatearekin jartzen omen zuen Mari Tereren amak. Victoriak etxe ondoan erreka zuen Alkizan eta amuarrainak jaten zituzten.

24. Ezkonbidaia Sanferminetan bukatu

- **Erref:** ALK-009/041
- **Iraupena:** 0:01:06. **Hasi:** 00:54:44. **Bukatu:** 00:55:50

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak

Laburpena:

Mari Tere eta Castoren ezkonbidaia, 1957an: Donostiatik Bilbora, handik Gasteizera eta, amaitzeko, Sanferminetara Iruñera. Entzierroa ikusi nahi eta adar puntarik ere ez omen zuten ikusi. Orduko bizipenak.

25. Ezkontzako soinekoa Mari Terek berak egina

- **Erref:** ALK-009/042
- **Iraupena:** 0:01:32. **Hasi:** 00:55:50. **Bukatu:** 00:57:22

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak
- Ohiturak eta bizimodua » Jantzi eta orraztu » Arropa eta oinetakoak
- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak

Laburpena:

Mari Tereren ezkontza. Alkizan ezkondu eta Asteasun egin zuten bazkaria. Zer bazkaldu zuten. Ezkontzarako soinekoa berak josi zuen, jostunaren laguntzaz. Beltzez ezkondu zen, garai hartan oraindik ez baitzen ohikoa soineko zuria.

26. Lutoa zenean, ezkontzan soinujolerik ez

- **Erref:** ALK-009/045
- **Iraupena:** 0:01:27. **Hasi:** 00:58:55. **Bukatu:** 01:00:22

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ezkontzak
- Ohiturak eta bizimodua » Erljioa » Hiletak
- Aisia » Jai-giroa » Erromeriak

Laburpena:

Mari Tere ezkondu baino bost hilabete lehenago hil zitzaien amona eta lutoa eraman behar. Halakoetan soinujolerik ez zen eramaten ezkontzara. Euren ezkontzan gazte asko zen eta anaiak Asteasu inguruko soinujoleren bat eraman zuen azkenean. Victoriaren ezkontzan Mari Tereren koinatuak, Patxi, jo zuen soinua.

27. Erregenetan laranajak opari berezi gisa

- **Erref:** ALK-009/046
- **Iraupena:** 0:00:40. **Hasi:** 01:00:22. **Bukatu:** 01:01:02

Gaia(k):

- Erljioa » Ohiturak eta bizimodua » Eliza giroko ospakizunak » Gabonak
- Ohiturak eta bizimodua » Elikadura » Jatekoa eta edatekoa

Laburpena:

Erregenetan, opari berezi moduan, laranja handi bana ekartzen ziela amak Donostiatik dio Mari Terek. Bestela, pikuak edo. Ilusioa egiten zien.

28. Tolosan josten ikasten

- **Erref:** ALK-009/048
- **Iraupena:** 0:02:30. **Hasi:** 01:01:22. **Bukatu:** 01:03:52

Gaia(k):

- Familia eta harremanak » Bikote kontuak » Ligatzea
- Lanbideak » Sastreak, jostunak
- Ohiturak eta bizimodua » Hezkuntza » Eskolaz aparteko ikasketak

Laburpena:

Mari Tere josten ikasten ibili zen Tolosan urte eta erdiz. Jostunaren etxean egoten zen. Egun guztia pasatzen zuen josten. Lau edo bost neska egoten ziren. Bezeroak bertara joaten ziren. Ordurako senargaiarekin zebilen eta, gainera, Castok ere Tolosan lan egiten zuenez, batzuetan bertan ateratzen ziren.

29. Garai batean neskak jostun edo neskame

- **Erref:** ALK-009/049
- **Iraupena:** 0:01:53. **Hasi:** 01:03:52. **Bukatu:** 01:05:45

Gaia(k):

- Lanbideak » Neskameak
- Familia eta harremanak » Sexua eta generoa » Genero berdintasuna

Laburpena:

Garai bateko emakumeek ze lanbide izaten zuten. Gehienak, batez ere baserrikoak, jostun edo neskame joaten ziren. Mari Tereren ahizpak ere halaxe joan ziren. Victoriak bera non ibili izan zen neskame lanetan azaltzen du. 12 urterekin

30. Garbigailua, asmakizun onenetakoa

- **Erref:** ALK-009/053
- **Iraupena:** 0:01:03. **Hasi:** 01:09:46. **Bukatu:** 01:10:49

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Aparatuak, objektuak
- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Garbigailua asmakizun handienetakoa izan zela diote. Mari Tereren etxean zortzi urte eta erdian bost ume jaio ziren eta laguntza handia zen haien arropak (eta bestelakok) garbitzeko.

31. Lehenengo hozkailu eta garbigailuak

- **Erref:** ALK-009/055
- **Iraupena:** 0:01:09. **Hasi:** 01:11:07. **Bukatu:** 01:12:16

Gaia(k):

- Herria, azpiegitura » Berrikuntzak » Aparatuak, objektuak

Laburpena:

Mari Terek dio udara baten untxia jarri zuela saltsan eta mindu egin zela gauerako. Orduantxe erabaki zuten hozkailua jartzea. Hasierako garbigailuek ez zuten lan guztia egiten, baina hala ere aurrerapen handia ziren.

32. Inguruko baserriak Alkizako Errotazarrera; sukalde zaharra

- **Erref:** ALK-009/056
- **Iraupena:** 0:01:56. **Hasi:** 01:12:16. **Bukatu:** 01:14:12

Gaia(k):

- Baserria » Baserriko lanak » Garia
- Baserria » Baserriko lanak » Errota
- Familia eta harremanak » Lagunartea eta familia » Etxearen egitura

Laburpena:

Victoriak gogoan du inguruetako jendea Errotazarrera joaten zela artoa ehotzera. Mari Terek dio eurak etxean egiten zutela ogia, garia errotan ehota. Errotak bi harri edukitzen zituen, bata gariarentzat eta bestea artoarentzat. Errotazarren antzinako sukaldea zuten: talo-burdina, laratza, eta krispia (eltzea jartzeko).

33. Anoeta nolakoa zen garai batean

- **Erref:** ALK-009/058
- **Iraupena:** 0:02:53. **Hasi:** 01:14:37. **Bukatu:** 01:17:30

Gaia(k):

- Aisia » Taberna giroa » Tabernak eta jatetxeak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Kaleak, plazak
- Herria, azpiegitura » Herri-antolaketa » Eraikuntzak eta azpiegiturak

Laburpena:

Anoeta nolakoa zen garai batean. Ze etxe zeuden. Estankotik plazara bitartean soroak zeuden. Plaza ingurua nolakoa zen. `Etxekalte´ taberna zegoen plazan.

34. Tolosaldeko lantegiak

- **Erref:** ALK-009/061
- **Iraupena:** 0:02:22. **Hasi:** 01:19:54. **Bukatu:** 01:22:16

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak
- Lantegiak » Ekonomia eta industria » Gipuzkoako lantegiak » Tolosaldeko lantegiak

Laburpena:

Anoetan, lehen baseritik bizi zen jendea Guadalupen eta paper-lantegian hasi zen lanean. Tolosaldean torloju-lantegi dezente zeuden. Inguruko beste lantegi batzuk. Inguruetako soroak eraikinez betetzen ikusi zituzten. Castok ferratokian lan egiten zuen. Traktoreak hasi zirenean lana gutxitu zitzaien eta utzi egin behar.

35. Castoren iritzia baserriko bizimoduaz

- **Erref:** ALK-009/065
- **Iraupena:** 0:01:04. **Hasi:** 01:24:16. **Bukatu:** 01:25:20

Gaia(k):

- Iritziak » Antzinako bizimoduari buruzkoak

Laburpena:

Castoren iritzia. Garai batean maiorazkoa, gizonezkoa, geratzen zen baserrian eta erraina kanpotik etortzen zen. Orduan, eurak egiten ziren jabe eta feriara joateko ere haiei eskatu behar dirua. Euskal Herriko baserri asko pobre bizi zirela dio. Bera ferratzaile lanetan ibiltzen zen eta baserritar asko ordaintzeko arazoekin ikusi izan ditu.

Ahotsak.eus-eko edukiarekin sortutako dokumentu automatikoa.

2026-03-29

CC-by-sa | Ahotsak.eus

Badihardugu Euskara Elkarte

Markeskua Jauregia, 20600 Eibar

943121775 - ahotsak@ahotsak.com